

From: (10)(2e) [redacted]
Sent: Fri 5/15/2020 3:36:43 PM
Subject: FW: EXTRA TEKST NPO Politiek, 15.38 uur: PC MP Rutte na de wekelijkseMR
Received: Fri 5/15/2020 3:36:48 PM

Verzonden met BlackBerry Work
 (www.blackberry.com)

Van: CAR Redactie <(10)(2e)@minaz.nl>
Datum: vrijdag 15 mei 2020 4:50 PM
Onderwerp: EXTRA TEKST NPO Politiek, 15.38 uur: PC MP Rutte na de wekelijkse MR

Ired46697extra
 15-05-2020, NPO Politiek, 15.38-16.09 uur

Aantal persberichten: 6
 Aanwezig RVD: (10)(2e) [redacted]

PERSCONFERENTIE MINISTER-PRESIDENT RUTTE NA AFLOOP VAN DE WEKELIJKSE MINISTERRAAD

RUTTE

Goedemiddag allemaal. Eigenlijk niet heel veel nieuws sinds wij elkaar zagen, of een aantal van u, bij het persmoment na de afloop van de laatste Ministeriële Commissie Crisisbeheersing. Dus kort samenvattend: wij werken toe naar de vraag: kan op 1 juni wat in de routekaart staat voor 1 juni? Dus we kijken ook naar de advisering van virologen op dat punt. Dat zal de komende tijd duidelijk worden. En we hopen natuurlijk dat dat pakket zo door kan gaan, maar dat gaan we allemaal bezien, hoe de cijfers zich ontwikkelen. En twee, op het terrein van de economie zijn de ontwikkelingen natuurlijk wel heel slecht in het eerste kwartaal en dat is nog maar het begin. Dus dat zal de komende tijd ook nog echt een tijd doorlopen. Vandaar dat we hard werken aan het vervolg van het hele economisch steunpakket wat er ligt, wat afloopt op 1 juni. Ook daar hopen we binnenkort mee naar buiten te komen, hoe we daarmee omgaan. Belangrijk om te zorgen dat we waar dat maar enigszins kan natuurlijk bedrijven helpen om, maar ook overheidsorganisaties, gemeenten, noem maar op, om door de moeilijke fase heen te komen. Dus daar zijn we ook heel erg mee bezig. De cijfers, heb ik ook gezegd, herhaal ik ook nog kort: die verslechteren niet de afgelopen dagen als je er zo naar kijkt. Maar nogmaals, je kijkt wel in de achternutkijkspiegel en een van de dingen waar we heel hard aan werken is, in het kader ook van dadelijk meer mensen kunnen testen, de hele aanpak van de monitoring van het virus om te kijken: kun je toch iets meer, iets minder ver in het verleden kijken. Dat is best nog wel lastig omdat dat virus nou eenmaal een paar weken nodig heeft, of in ieder geval ruim een week voordat het zich openbaart en dan duurt het ook nog enige tijd voordat mensen zich melden natuurlijk als het misgaat, bij een ziekenhuis of bij een IC-afdeling. Dus wat dat betreft herhaal ik ook hier nog, en daar sluit ik mee af, nog een keer hoe belangrijk het is om bij lichte griepklachten thuis te blijven, niet stoer toch naar het werk te gaan, belangrijk het is om de anderhalve meter afstand te houden, drukte te vermijden, handen te wassen en geen handen te schudden, in de elleboog te niezen, papieren zakdoekjes te gebruiken. Al die dingen zijn ontzettend belangrijk en we menen steeds beter nu te ontdekken dat die echt heel belangrijk hebben bijgedragen aan het huidige succes. En dat is iets wat we echt nog lang zullen moeten blijven doen. We mogen vertrouwen hebben, maar we moeten waakzaam blijven. En de ruimte die we met elkaar hebben verdiend, die moeten we met elkaar ook zien te behouden. Dat is eigenlijk echt de boodschap voor de komende weken. En tegen die achtergrond zo snel mogelijk duidelijkheid of 1 juni kan wat we op 1 juni ons hebben voorgenoemen. En twee: duidelijkheid over wat we met het economisch pakket gaan doen na 1 juni.

BREEDVELD (NOS)

Premier Rutte denkt u dat u verstandig en duidelijk gecommuniceerd heeft als het gaat om het niet kunnen terugkrijgen van je geld bij vliegreizen?

RUTTE

Ik vond het zelf volstrekt helder. Maar uit uw vraag oordeel ik dat dat misschien niet voor iedereen zo was. Maar de lijn is, laat ik dan bovenop die al zeer duidelijke communicatie van mij nog een extra poging doen. Wij hopen dat mensen bereid zijn een voucher te accepteren. Dat helpt voor die sector die het ook zo zwaar heeft. Maar de sector zelf zal wel ook steeds zeggen: er is een alternatief, namelijk je geld terug.

BREEDVELD

Het kabinet of de minister van Verkeer had besloten om het mogelijk te maken dat vliegtuigmaatschappijen de geld terug optie blokkeerden. Mensen hadden daar geen recht meer op. En u was zelfs heel ferm daar in. Zolang de Europese Unie geen zaak start tegen Nederland, gaan we daar gewoon mee door.

RUTTE

Ja, maar je ziet inmiddels deze week dat de Europese Commissie daar ook wat anders over denkt. Dus we zeggen: luister maatschappijen, leg uit: er is een alternatief. Je geld terug. Maar we hopen dat mensen het niet doen.

BREEDVELD

Ja, want u hoopt dat die bedrijven op die manier....

RUTTE

Dat helpt.

BREEDVELD

Overeind blijven.

RUTTE

Ja, zoals het bij de saxofoonleraar helpt als je er niet heen durft om toch te blijven doorbetalen. Bij de sportschool het abonnement niet op te zeggen. Ja, dat helpt allemaal.

BREEDVELD

Maar die onduidelijkheid heeft er nu wel toe geleid dat een hoop reizigers nu boos en zelfs agressief bellen naar.

RUTTE

Nou, dat zal toch wel meevallen.

BREEDVELD

Dat gebeurt.

RUTTE

Ja, weet je. Dat zal dan wel. Maar dit is het verhaal.

BREEDVELD

Ja, maar u denkt dat is prima? Die ferme opstelling heeft de reisorganisaties wel geholpen?

RUTTE

Dat weet ik niet. Maar dit is wat we vinden. Dus dat stel ik me.

BREEDVELD

Maar kunt u zich voorstellen dat mensen denken: eerst krijg ik mijn geld niet terug. Nu weer wel. Hoe zit het nu?

RUTTE

Nou, dan nog een keer. Je kunt je geld terugkrijgen en we hopen dat je het niet doet.

BREEDVELD

Ja.

RUTTE

Dat je voucher accepteert.

BREEDVELD

Waarom kunt u dat niet zelf gewoon bepalen? Waarom is Brussel hier de baas?

RUTTE

Dat weet ik niet. Maar dat zal waarschijnlijk te maken hebben met de interne markt. Dat daar vanwege de interne markt ook gezamenlijk afspraken over zijn.

BREEDVELD

Is dat niet vervelend? Kennelijk spelen daar andere belangen?

RUTTE

Dat weet ik niet. De interne markt is voor Nederland heel belangrijk. Dat is één van de weinige dingen die in Europa goed functioneren en ik vermoed dat het daarmee te maken heeft. Maar dat zou ik voor u moeten nakijken.

BREEDVELD

Ja, maar tegelijk zien we nu dat het voor KLM Air-France een extra kostenpost van mogelijk 2 tot 3 miljard gaat opleveren. Heel ongunstig.

RUTTE

Ja, jongens. We leven de hele dag met de realiteit die er zijn. En de realiteit is dat maatschappijen geacht worden, leg uit wat de alternatieven zijn. Namelijk terug krijgen je geld, of een voucher accepteren. En we hopen dat je een voucher accepteert.

BREEDVELD

Ja, maar de Nederlandse belastingbetaler trekt al twee tot vier miljard uit om KLM overeind te houden. Dan komt daar misschien makkelijk nog een miljard bij van...

RUTTE

Die bedragen kan ik niet voor u bevestigen. Maar het helpt als je een voucher accepteert ja. Dat helpt.

BREEDVELD

Dus vandaar nog een keer de oproep astublieft?

RUTTE

Nou, alstublieft. Ik ga niet smeken. Maar ik vraag aan mensen. We zijn met elkaar heel solidair deze weken en maanden. Dat zijn we trouwens altijd eigenlijk wel in Nederland. En kijk, als je het geld echt vreselijk hard nodig hebt, dan snap ik dat je je geld terugvraagt. Maar als dat nou niet zo is, en je kunt het even lijden. Accepteer dan een voucher.

BREEDVELD

Helder.

DE WINTHER (DE TELEGRAAF)

Meneer Rutte, er is vorige week tijdens het debat door een aantal Tweede Kamerleden en ook vanuit de horeca gevraagd of de horeca niet in plaats van 1 juni al in het pinksterweekend open kan zijn.

RUTTE

Ja.

DE WINTHER

Is dat iets wat denkbaar is op dit moment?

RUTTE

Dat is op zichzelf nog denkbaar, maar er is nog niets over te melden. Omdat we eerst moeten kijken überhaupt of dat hele 1 juni pakket waarin de horeca meeloopt of dat door kan gaan. Dus dat is vraag één. Toen zei de Kamer: stel nou dat dat allemaal doorgaat. Dus dat is nog niet zeker, zou dan de horeca al – dat is geloof ik de vraag van de Kamer – op zaterdag of zondag open kunnen in plaats van op maandag. En ik heb toen gezegd: ja, het kan ook trouwens dinsdag zijn 2 juni. Is ook een optie als je Pinksteren ingewikkeld vindt. Maar het kan ook voor Pinksteren. Dus er zijn nu gesprekken gaande met de horeca over een aantal zaken. Namelijk: stel dat het doorgaat 1 juni, en dat is nog geen gegeven. Maar stel dat het doorgaat. Hoe zorgen jullie er voor dat je de anderhalve meter handhaaft. Hoe gaat we om met de casus Dijkhoff – het lepeltje lepeltje echtpaar dat op het terras ineens uit elkaar moet gaan zitten. Is dat op te lossen of niet. Het vraagstuk ook van de handhaving. En ook dit vraagstuk. En dat zal natuurlijk ook bekeken worden op basis van de advisering van de virologen. Het Outbreak management team of je daar risico's loopt als je net voor of net na Pinksteren gaat zitten. Dus er is nu nog geen antwoord op. Eerst is de vraag: kan het überhaupt het hele pakket. Zou het doorgaan, dan moeten we deze vraag beantwoorden.

DE WINTHER

En is die 1 juni, was dat nou een beetje een arbitraire datum dat het begin van de maand is. Of heeft het kabinet nou echt overwogen dat is midden in het Pinksterweekend.

RUTTE

Nee. Arbitrair. Gewoon eerste van de maand.

DE WINTHER

Eerste van de maand.

RUTTE

En toen bleek ineens dat dat midden in Pinksteren viel en toen...

DE WINTHER

Dat bleek ineens...

RUTTE

Ja.

DE WINTHER

Ja.

RUTTE

Ja, we zitten de hele week zo snel besluiten te nemen. Dit hebben we niet precies bekeken. Omdat je ook op hele, nou op hele dagen zit je altijd. Maar op de eerste van de maand, of de vijftiende van de maand. Hé, dan zit je ook nog in Pinksteren. Dus vandaar dat we dit specifiek onder schot moeten hebben.

DE WINTHER

Is er enige reden om aan te nemen – want we zien natuurlijk elke dag weer die cijfers voorbij komen – en we horen ook meneer Kuipers van de IC coördinatie zeggen dat het echt wel de goede kant op gaat gelukkig. Is er enige reden om aan te nemen dat er een blokkade is ontstaan de afgelopen week sinds u deze routekaart uit de doeken heeft gedaan?

RUTTE

Dat zou kunnen. Kijk, je zit met het punt dat als een aantal cijfers zich niet goed zouden ontwikkelen. Stel dat de virologische deskundigen zouden zeggen: in die achteruitkijkspiegel kijkend zien wij bepaalde trends die ik zelf – ik ben geen viroloog – nog niet zie. Maar zij kunnen meer zien in die cijfers. Die zouden kunnen wijzen op een opflukking van het virus. Dan is het niet zo dat het met een geleidelijke lijn omhoog gaat, maar dan loop je het risico – je wil uiteindelijk terug naar echt fors onder die 400 IC bedden – Je wil eigenlijk terug naar – nou misschien – nog maar tweehonderd plekken. Maar dat betekent ook dat als er teveel mensen weer instromen, dat het ineens heel snel omhoog kan gaan. Kijk nog maar eens even op die NICE site. Dat is die site van de IC club. En dan zie je hoe snel vanaf ongeveer half maart in gigantische stappen, eerst tien, twintig. Op een gegeven moment waren er dagen met honderd, 125 mensen erbij op de intensive care. Dan gaat het echt als een hockeystick omhoog. En dat is het spannende met het virus. Dat als je een trend mist, dan kan het ineens heel snel gaan. En dat betekent weer uitstel van kanker operaties, of in ieder geval nog niet nu alles al in gereedheid hebbend om heel snel te kunnen opschalen. Dus daar zit het risico. En vandaar dat we zeggen: geen garanties op 1 juni. Eerst kijken of er adviezen zijn.

DE WINTHER

Nee dat snap ik. Dat heeft ook een paar keer uitgelegd. Maar de vraag was of u enige reden heeft om aan te nemen....

RUTTE

Ik ben geen viroloog. Dus ik zelf...

DE WINTHER

U heeft toch elke dag contact met uw mensen om te kijken of er nieuwe ontwikkelen zijn op dat front?

RUTTE

Maar nou is het mooie dat, of mooie eigenlijk is dat helemaal niet, maar in dat virus zitten heel veel dingen die we niet precies weten. Dus los van de kwantitatieve cijfers waar je naar kijkt. Dat is het aantal besmettingen. Dat is die beroemde R0. Dat is ook hoe staat het überhaupt met de capaciteit van de ziekenhuizen. Je bekijkt die cijfers in samenhang. Je zet ze ook nog in de tijd om te zien joh, dadelijk gaan we meer testen, helpt dat dan? Maar wat doen nou die deskundigen. Die kijken niet alleen

kwantitatief. Die kijken ook kwalitatief naar die cijfers. En die kijken op basis van zij ook in de achteruitkijkspiegel zijn. En wat zijn weten vanuit hun vakmanschap. Wat hun inschatting is over de ontwikkeling. En daarom is dat echt een deskundig advies. Wat wij politiek vervolgens moeten wegen en politiek over moeten besluiten. Maar ik wil dus waken om als historicus te zeggen: na drie maanden ben ik ook een viroloog. Dat ben ik niet....

DE WINTHER

Nee maar het is....

RUTTE

Al weet ik er misschien meer van dan drie jaar geleden.

DE WINTHER

Het was een hele simpele vraag om gewoon... Heeft u enige aanleiding om aan te nemen dat de routekaart niet door kan gaan?

RUTTE

Nee, ik zelf niet. Ik zelf niet. Alleen dat zou dan de indruk kunnen wekken. Oh, Rutte heeft geen aanleiding dus dan zal het wel doorgaan. En zo werkt het niet. Want dat ligt nu bij deskundigen ter advisering. En die hebben misschien wel een aanleiding. Maar ik weet het niet.

DE WINTHER

Oké, heeft u al inzicht of er iets kan veranderen met betrekking tot de sportscholen of andere activiteiten met meerdere mensen binnenin een ruimte?

RUTTE

Nee, helaas niet. Maar er worden wel gesprekken gevoerd hé. Met de casino's, met de sportscholen. Kijk bij de casino's speelt natuurlijk dat je ook kijkt naar de, die staan op 1 september nu in de routekaart, omdat je ook kijkt naar wat zijn de effecten op het bovenregionale vervoer. En dat is bij casino's natuurlijk groter, bij sportscholen speelt dat natuurlijk niet. Bij sportscholen spelen een paar specifieke zorgen wat betreft de verspreiding van het virus. Daar heeft Martin van Rijn ik dacht een eerste gesprek, misschien wel twee gesprekken, in ieder geval één over gehad deze week. En die gesprekken gaan verder. Hij heeft gezegd: 1 juni sowieso niet. Want we doen al, als het allemaal lukt, echt al best veel op 1 juni en dat leidt dan tot meer druk ook op de publieke ruimte. Maar goed, misschien dat die gesprekken ertoe kunnen leiden dat je wel kunt vervroegen, maar op dit moment staan ze allemaal nog op 1 september.

DE WINTHER

Maar kunt u aangeven, qua routekaart ook, wanneer daar meer duidelijkheid over kan komen?

RUTTE

Nee, die gesprekken zijn gaande.

DE WINTHER

Is dat aanstaande dinsdag al of is het over twee weken?

RUTTE

Nee, dat speelt nu ook nog niet zo snel. Want als het al eerder is, is het zeker niet op 1 juni. Dus dan is het hopelijk ja misschien op 1 juli. Maar vooralsnog staan ze gewoon op 1 september.

DE WINTHER

Oké tot slot, u heeft natuurlijk elke zondag die ontmoeting in het Catshuis met mensen. Dan wordt er ook wat breder gesproken, wat informeler over de verwachtingen en misschien inzichten die ook meneer Van Dissel heeft. Is daar ooit bij besproken, of heeft u dat in een ander gremium misschien besproken of het vliegen an sich gevaarlijk is om besmet te raken.

RUTTE

We hebben het daar niet over gehad, heb ik geen kennis van, nee.

DE WINTHER

Is het niet langzamerhand tijd om daar eens over na te gaan denken?

RUTTE

Ja, goed punt, ja.

DE WINTHER

Want mensen willen toch op een gegeven moment wel horen of ze veilig kunnen vliegen of niet. En daar horen we eigenlijk niet zoveel over.

RUTTE

Ja, nou ja, daar hebben we niet over nagedacht. Ja volgens mij is vliegen, ook voor vliegen geldt natuurlijk ook ja, probeer zoveel mogelijk de anderhalve meter. En als dat niet gaat, want dat gaat natuurlijk ten koste ook in vliegtuigen van heel veel capaciteit, dan zie je dat KLM zegt: we willen eigenlijk dat je zo'n mondkapje opzet. De advisering in Nederland nu wat betreft de mondkapjes beperkt zich, of zelfs de verplichting tot de gebruikers van het openbaar vervoer. En vliegen is op dit moment toch niet aan de orde, want de hele wereld staat op oranje, in ieder geval Europa. Maar ik denk naarmate daar meer mogelijkheden komen voor vliegen, stel dat landen niet meer op oranje staan, dan blijft natuurlijk nog steeds gelden: pas op, vermijd drukte, et cetera, als je naar die landen toe gaat. Maar dan snap ik uw vraag. Maar op dit moment heeft dat geen prioriteit.

DE WINTHER

Het was wel geloof ik, de allerlaatste vraag, zo dat u twee weken voor juli ging besluiten of meer indicatie over het vakantie seizoen ging geven?

RUTTE

Heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd: wij komen op enig moment met meer zicht daarop. Kijk, lastig is: daar gaan wij ook niet alleen over. Europa staat nu als geheel op oranje. Dat betekent alleen noodzakelijke reizen. Als je in Nederland gaat reizen, realiseer tot 1 juni in ieder geval zijn de horeca dicht en ook de wc's en douchegelegenheden van campings. Die gaan sowieso pas in het pakket van 1 juli meelopen hopen we. Dat laatste, horeca, hopen we natuurlijk dat al iets kan op 1 juni als het mogelijk is. Dus wat dat betreft, geldt natuurlijk ook voor het Hemelvaartweekend, zijn de mogelijkheden ook binnen Nederland wel beperkt. Maar goed, tegelijkertijd zeggen we: vermijd drukte. We zeggen niet: blijf in alle gevallen thuis, maar wel: vermijd drukte. Dus ga er verstandig mee om en voor de wat langere termijn, dus voorbij Pinksteren laat ik zeggen, is ook belangrijk: wat doen andere landen? Er zijn nu allerlei geruchten uit Frankrijk vandaag weer, ik weet niet of het waar is. Maar er was weer een gerucht dat die geen buitenlandse toeristen willen deze zomer. Nou, dat moeten we natuurlijk allemaal uitzoeken, ook zelf bepalen wat wij eigenlijk precies willen. Ook weer op basis natuurlijk van: hoe ontwikkelt dat virus zich. Ik hoop u voor uw vakantie snel duidelijkheid te kunnen geven. En voor mezelf ook trouwens, ja. Anders heb ik nog meer vouchers liggen dadelijk.

BREMER (RIL NIEUWS)

Even nog een korte vraag in aanvulling hierop. Vraagt u ook aan de deskundigen misschien wat ruimer, dus wat niet precies in dat stappenplan staat? En dan denk ik bijvoorbeeld aan het basisonderwijs weer helemaal open. Bent u daar naar aan het kijken voor 1 juni?

RUTTE

Nou ja luister we hebben natuurlijk over het basisonderwijs gezegd: we gaan nu vijftig procent open, liefst in hele dagen. Maar dan per saldo vijftig procent. En we kijken eens even heel goed: wat gebeurt er in Denemarken, hoe is het in IJsland gegaan, waar ze open bleven. Wat kunnen we leren uit andere landen die voor ons open zijn gegaan? Wat leren we uit onze eigen cijfertjes? Dus zo snel mogelijk. Maar ik kan nu niet zeggen of dat in juni is.

BREMER

Maar ligt dat voor bij de deskundigen om daarnaar te kijken eventueel voor 1 juni voor die verdere versoepeling?

RUTTE

Nou ja, ik ga nooit in op de vraag wat wij aan de deskundigen vragen aan: kijk hier naar of kijk daar naar. Dat ziet u wel altijd achteraf. Volgens mij zien jullie altijd in het verslag van het Outbreak Management Team wat wij ze hebben gevraagd. Maar wij gaan niet op voorhand precies zeggen wat we ze aan het vragen zijn.

BREMER

Maar kunt u er iets over zeggen of dat in de pijplijn zit al of?

RUTTE

In de pijplijn zit natuurlijk dat ooit de scholen weer allemaal helemaal open gaan.

BREMER

Ja dat mag ik hopen ja. Maar nog voor je zomervakantie?

RUTTE

Ja dat kan ik nu niet zeggen. Ik kan alleen maar zeggen dat wij in de routekaart hebben geschetst: die vragen gaan we natuurlijk sowieso stellen aan het Outbreak Management Team, aan de deskundigen: wat vinden jullie hiervan? En wij hebben daar vervolgens politiek over te besluiten. Maar de dingen die niet in die routekaart staan, en dat onderwijs staat daar niet volkomen in omdat je daar natuurlijk ook zit met die onderzoeken die daar op dit moment lopen, hebben we daar nog geen precisie op gegeven. Maar als dat zo zou zijn, dan zie je dat terug in het verslag van het OMT. Dus jullie zien altijd achteraf wat wij ze gevraagd hebben.

BREMER

En daar wilt u nu dus niks over zeggen?

RUTTE

Nee niet meer dan er in de routekaart staat. En je kunt er van uit gaan dat wat daar staat, dat we dat in principe ook voorleggen aan het OMT. Zeker voor 1 juni ligt dat voor de hand. Als we daar vorige week in zeggen: we proberen de terrassen, cafés tot 30 restaurants, et cetera en nog een aantal zaken zoals culturele instellingen met een maximum van 30. Dan mag je aannemen dat dat nu ook ter advisering is voorgelegd aan het virologisch team.

BOVEN (BNR)

Meneer Rutte, het gaat best goed in de peilingen. Heeft u dat gezien?

RUTTE

Ik heb het even terzijde gezien ja.

BOVEN

De VVD staat op 43 zetels nu. Volgens mij heeft een VVD-leider nog nooit zo hoog in de peilingen gestaan.

RUTTE

Luister, ja ik heb het gezien, maar ik ga er echt, jongens, dit zegt echt helemaal niets. ^{(10)(2a)} ^{(10)(2a)} had in februari 2002 45 zetels. En kijk nog eens naar de verkiezingsuitslag, dit zegt helemaal niks.

BOVEN

Het zegt helemaal niks, waarom niet eigenlijk?

RUTTE

Nou, het voorbeeld ^{(10)(2a)} ^{(10)(2a)}, februari 2002. En Dijkstal. De vraag was: wie van de twee wordt premier van Paars III en vervolgens eindigden ze allebei net boven de 20. In ieder geval uit die peiling leidt ik af dat wij niet onder de 20 zullen zakken.

BOVEN

U denkt dat het in de tweede helft van het jaar kan omslaan, de populariteit van de VVD?

RUTTE

Nee, daar is geen aanleiding voor. Maar peilingen zeggen mij niks zo ver voor de verkiezingen. En die zijn vooralsnog pas in maart volgend jaar. Nou, dat is een eeuwigheid ver weg.

BOVEN

Even los van die steun voor de VVD, je ziet in die peilingen ook, en dat zit vast ook in uw eigen peilingen, u peilt denk ik zelf ook, dat de steun voor de coronamaatregelen en vooral de lockdownmaatregelen, dat die toch wel afneemt.

RUTTE

Nou ja, die steun ligt nog wel heel hoog toch, boven de 60 procent geloof ik.

BOVEN

Jawel, maar die was 90 en is nu 75.

RUTTE

O 75, nou ja ik weet niet of dat nou zoveel zegt. Maar die lockdownmaatregelen zijn we ook een klein beetje aan het

versoepelen nu toch? Ik denk dat wij eigenlijk ook zelf dus vinden dat die steun afneemt ook bij onszelf en daarom versoepelen we een klein beetje. Omdat we denken dat dat kan. We hebben dat nu gedaan met 11 mei, de kappers en zo.

BOVEN

Is de publieke steun voor uw beleid, is dat een onderdeel van de overwegingen om ze te versoepelen of door te zetten?

RUTTE

Nee, het is maar een overweging uiteindelijk, of eigenlijk twee. Je wilt zo snel mogelijk versoepelen want die economie heeft al genoeg schade. Maar de rem op die versoepeling is: wat kan virologisch? Hoe zorg je ervoor dat wij de twee hoofddoelen van wat we aan het doen zijn, het maximaal controleren van deze ellende, namelijk: het voorkomen dat ouderen en kwetsbaren te veel geraakt worden en tegelijkertijd voorkomen dat de ziekenhuizen weer overstromen. Dat zijn onze twee bumpers zou je kunnen zeggen. En daarbinnen zoek je de ruimte om natuurlijk zo snel mogelijk de samenleving de ruimte te geven. Maar helaas zal dat echt in kleine stapjes zijn en complex zijn omdat dat virus nog steeds onder ons is en niet weg.

BOVEN

Het hangt natuurlijk ook samen. De steun die afneemt hangt natuurlijk ook samen met economische schade. Mensen zien dat natuurlijk, dat het in hun persoonlijke leven schade oplevert.

RUTTE

Ja maar misschien is dat gek van mij hoor, ik ben misschien enorm naïef, maar ik heb een heel groot vertrouwen in het verstand van Nederland. En ik denk dat zolang Hugo de Jonge en ik en anderen die er dan beleidsmatig mee bezig zijn tegen Nederland zeggen: jongens, dit is wat wij als feiten hebben, dit is hoe het virus zich ontwikkelt en gegeven die ontwikkeling vragen we jullie een aantal dingen te doen, ook aan onszelf natuurlijk, maar ook aan de rest van Nederland. Die handen wassen, maar vooral ook thuis blijven blij klachten, anderhalve meter en alle andere zaken. En twee, daarmee kunnen we met elkaar de ruimte verder verdienen om weer ook de economie maar ook de rest van de samenleving, dat is niet alleen maar de economie, ook scholen, theaters en andere dingen weer meer ruimte te geven, ja dat is op zichzelf hoe het loopt. En daarbij uiteindelijk is heel belangrijk dat je niet de schade heel groot maakt. Er zal ook in de komende tijd sprake zijn van sterfte door dit virus. Maar je wilt toch zo goed mogelijk de zwakkeren in de samenleving qua gezondheid en de ouderen beschermen. En je wilt voorkomen dat de ziekenhuizen weer overbelast raken. Dus ja in die zin zeg ik ook wel eens intern: het is allemaal heel complex, maar uiteindelijk is het dashboard ook wel weer heel overzichtelijk. Er zitten metertjes op, het is niet een moderne BMW.

BOVEN

Tot slot één punt nog. U ziet ook dat de belangentegenstellingen groter worden. Klassieke belangentegenstellingen.

RUTTE

Waar is dat?

BOVEN

Tussen werkgevers en werknemers. Maar als je het nu hebt over de volgende rondes van de NOW. Grote discussie over of daar die ontslagboete in moet blijven zitten. Werkgevers willen dat, werknemers willen dat niet. Althans de vakbonden niet. En de linkse oppositie.

RUTTE

Maar dan praat u over het instrument. Maar het gaat om het doel.

BOVEN

Juist. Wat gaat u doen?

RUTTE

Zoveel mogelijk werkgelegenheid behouden. En je moet eens kijken: hoe kun je zo'n maatregel zo vormgeven dat je ruimte laat voor echt noodzakelijke aanpassingen aan bedrijven om te voorkomen dat ze op een gegeven moment moeten zeggen: we moeten het hele bedrijf sluiten. Dus daar zoek je naar. En ik denk niet daar een tegenstelling en belangen zit. Volgens mij willen werkgevers willen dat hun mooie ondernemingen overeind blijven. En belang van de werknemers is dat er in die ondernemingen zoveel mogelijk werkgelegenheid is.

BOVEN

Wat gaat u doen?

RUTTE

Ik zie daar geen tegenstelling tussen. Alleen dan kun je vervolgens ruziemaken over het instrument. Dat hoort er ook bij. Maar ik geloof niet dat er in de Nederlandse polder tussen werkgevers en werknemers een meningsverschil is over het belang dat je door sterke ondernemingen gewoon heel veel banen hebt.

BOVEN

Wat gaat u doen?

RUTTE

Nou, we hopen volgende week – of de week erop – maar zo snel mogelijk natuurlijk duidelijkheid te geven over dat vervolg van het economische pakket. En dan zullen we ook hierover zoals Aart van der Geus dat zo mooi noemde: decideren. Besluiten nemen.

DE KRUIF (NIEUWSUUR)

Ja meneer Rutte, u fiets graag naar uw werk. Is dat nou iets wat u specifiek aanbeveelt in deze tijd?

RUTTE

Nou ja in ieder geval zeggen we bijvoorbeeld voor kinderen: effe niet de tram en de bus in als je naar school gaat. Ook in de regen. Tot 15 kilometer ga je op de fiets. Dus een beetje terug naar de jaren vijftig. En we weten: de wind draait altijd. Dus die heb je 's morgens tegen en 's middags weer. Maar ik vrees dat dat wel even het nieuwe normaal is voorlopig.

DE KRUIF

Dus het mantra van de vorige crisis was: koop dat huis, koop die auto. En nu is het....

RUTTE

Als je het kon veroorloven. En doe het niet niet vanwege de angst over de crisis en het vertrouwen in het sociaal akkoord uit 2013. Nou, die heeft geen mantra. Dit is een opvatting. En uiteindelijk bepalen mensen dat natuurlijk zelf. Maar wij proberen natuurlijk die overbelasting van het OV te voorkomen omdat daar heel veel capaciteit verloren gaat vanwege die anderhalve meter.

DE KRUIF

Ja, maar dan zegt dus de fietsersbond dat als er nog meer fietsers bij komen dat het gevaarlijk gaat worden en dat die anderhalve meter, dat dit helemaal niet kan op de fiets.

RUTTE

Nou, in mijn ervaring is: het kan wel. Maar je staat soms twee keer voor een rood stoplicht. Omdat je achter elkaar staat en je dus soms als het licht dan weer op rood springt voordat je er zelf doorheen ging. Dat zal vaker gebeuren. Dus je moet meer tijd nemen op de fiets dan je vroeger deed. Je krijgt dus filevorming bij stoplichten. Dat is onvermijdelijk.

DE KRUIF

Dus het moet allemaal wat rustiger aan dat fietsen ook met je twaalf kilometer door de polder?

RUTTE

Nou, door die polder kun je volgens mij lekker door racen. Maar in de stad: en ik fiets dan in de stad naar kantoor. Daar heb je nu al af en toe een beetje filevorming voor een stoplicht dichterbij het Binnenhof. Als je dichterbij het centrum komt. Niet in mijn eigen wijkje, maar wel laten we zeggen: wat dichterbij de buurt van de zaak van het werk.

DE KRUIF

Begrijpt u de zorg van de fietsersbond. Dat het misschien wel gevaarlijk kan worden?

RUTTE

Ik heb deze maanden van zoveel mensen zoveel zorgen gehoord, en ik snap ze allemaal. Maar ze zijn niet allemaal op te lossen anders dan met elkaar met verstand mee omgaan.

DE KRUIF

Nou de fietsersbond zegt dan ook: stoplichten uitzetten. Of fietsvriendelijk maken. Of van die smalle fietspaden gewoon eenrichtingsverkeer maken. Maar daar is geld voor nodig. Wilt u dat geld vrijmaken?

RUTTE

We zijn nu bezig met een enorm probleem op te lossen met een verlenging van dat economische steunpakket. En dat gaat ook weer heel veel geld kosten. Ik heb eerlijk gezegd: dit inzicht van de – wat was het? – van de fietsersbond. Die heb ik nog niet op mijn bureau gehad. Heb ik ook liever niet op mijn bureau maar dan op het bureau denk ik van diegene die erover gaat. Ik vermoed Stientje van Veldhoven of Cora van Nieuwenhuizen. En ik vermoed dat als zij het daar heen sturen, dat die dat serieus gaan bekijken en wij praten echt met alles en iedereen. En als iemand een goed idee heeft – dat zie je ook de afgelopen weken – dan gaan wij daar serieus mee om. Ik ga het niet allemaal zelf doen. Ik zag ook Guide Weijers ook weer langskomen. Dat lukt me niet om dat allemaal zelf te doen. Maar we proberen echt met iedereen en alles te praten.

ORNSTEIN (DIVERSE MEDIA)

Ja, ik wilde even aansluitend op de collega vragen: vindt u dat er overheidssteun naar bedrijven moet blijven gaan die werknemers ontslaan. Kun je dat maken? Kun je die bedrijven blijven steunen?

RUTTE

Dat is de verkeerde vraag. Zult u niet vinden.

ORNSTEIN

Nou, het is een politieke vraag.

RUTTE

Ja, maar hij is politiek omdat u het op instrumentniveau hebt. Dus dan zeg je: mag je iemand ontslaan. Volgens mij moet het doel zijn: hoe kun je zoveel mogelijk werkgelegenheid behouden. En daarvoor heb je goed opgeleide mensen nodig in bedrijven die door deze crisis heen kunnen komen. En mijn grootste zorg zou zijn dat je zegt tegen bedrijven: je mag helemaal niets doen. Je mag nooit iemand – als het echt niet meer gaat – vragen ergens anders te gaan solliciteren. Want als je dat als een absolute harde regel stelt, dan loop je het risico dat zo'n bedrijf op een gegeven moment het na de crisis niet meer red en dan heel veel mensen moet ontslaan. En mijn doel is niet te zeggen: een bedrijf mag iemand ontslaan. Helemaal niet. Ik hoop dat het helemaal niet hoeft. Maar mijn doel is wel ervoor te zorgen dat de mensen die afhankelijk zijn van banen in bedrijven – dat zijn natuurlijk heel veel mensen – dat dan ook die bedrijven enigszins gezond uit die crisis komen zodat die banen behouden blijven.

ORNSTEIN

Maar daar heeft iedereen begrip voor dat die bedrijven sterk moeten blijven. Dat is ook een heel belangrijk punt. Maar het gaat erom: moet de staat, moet het Rijk geld steken in bedrijven die tegelijkertijd mensen langs de achterdeur eruit sturen. Dat heeft de vakbeweging deze week ook groots aan u gevraagd om dat niet te doen. En hoe staat...

RUTTE

Nogmaals, hoe we daar precies instaan dat zal blijken als dat volgende steunpakket uitkomt. Alleen ik probeer eigenlijk die discussie wel te ontgiffen omdat het volgens mij niet gaat over de vraag van mag een bedrijf wel of niet. Nee, volgens mij is de vraag: hoe kun je er met elkaar voor zorgen. En dat is volgens mij een gezamenlijk belang van werkgevers en werknemers, en die praten er overigens ook samen over, FNV en VNO en ook MK en CNV, van hoe kun je er nou voor zorgen dat je steunpakket zo vormgeeft dat je het maximale bereikt dat zo veel mogelijk banen behouden blijven. Want als je op voorhand zegt 'alle banen moeten altijd behouden blijven', dan loop je ook weer een risico, dat moet je dan wel meewegen, dat sommige bedrijven op een gegeven moment dan omvallen en dan gaan al die banen bij die bedrijven verloren en dat wil je voorkomen. Dus dat is volgens mij de discussie en dat dreigt nu een beetje een discussie te worden over een instrument, maar het gaat natuurlijk over het doel.

ORNSTEIN

Nou, waar je als overheid ook nog behoorlijk veel problemen kunt krijgen, want die werkloosheidsuitkeringen die u de eerste jaren zal moeten uitbetalen zullen zwaar op die begrotingen gaan drukken.

RUTTE

Nou ja, laten we blij zijn met z'n allen, je ziet de cijfers nu van de groei...

ORNSTEIN

Ja nu zijn ze goed, maar op het moment dat ze lager worden dan zullen die oplopen natuurlijk.

RUTTE

Er gaat geen enkel cijfer goed op dit moment.

ORNSTEIN

Die cijfers over de werkloosheid zijn slechter dan ze waren, maar ze zijn nog niet...

RUTTE

Ja, akkoord, maar dat is natuurlijk ook maar even nu met... Nou goed, maar daar ligt een deel van de economie natuurlijk wel aan ook, is ook afhankelijk nu van deze regeling. En wat je nou wil bereiken is dat, als op een gegeven moment die bedrijven ook weer op eigen benen gaan staan en dan gaat het mij niet zozeer om die ondernemingen, het gaat mij om die banen in die ondernemingen, maar daarvoor heb je wel zo sterk mogelijke bedrijven nodig. En die zullen in heel veel gevallen toch verzwakt uit deze crisis komen, maar wat je wil bereiken is alleen dat ze er zo goed mogelijk uitkomen om zo veel mogelijk banen te behouden. Volgens mij moet dat de discussie zijn. En als je heel principieel zegt 'er mag nul, er mag nooit een baan geschrapt worden, helemaal nooit', dan vind ik wel dat je met elkaar ook moet bespreken of dat niet ook weer het risico met zich meebrengt dat op een gegeven moment een bedrijf moet zeggen: ik moet iedereen vragen weg te gaan. Dat risico loop je dan misschien. Ik vind dat je die discussie moet voeren. Maar daar zit ik helemaal niet zelotisch in, alleen volgens mij is dat het doel: zo veel mogelijk werkgelegenheid. En u heeft gelijk hoor, die ww-lasten gaan flink oplopen, dus laten we echt blij zijn dat we toen deze crisis begon ook deze grote appel voor de dorst hadden liggen en niet al het geld al, of alle ruimte die we hadden om te lenen, al hadden opgemaakt aan allemaal dingetjes in de afgelopen jaren, maar echt eventjes ook wat behoedzaam begroot hebben de afgelopen jaren. Daar ben ik nou wel heel blij om. We kunnen dit nu doen.

ORNSTEIN

Er was nog een groot probleem, dat zijn 30.000 kinderen die niet naar school geweest deze week. Is dat een punt waarvan u zegt: daar moet de Onderwijsinspectie nog eens over gaan praten. Want dat is best wel een groot aantal. En die kinderen, de kinderartsen zeggen: die kunnen best naar school.

RUTTE

Ja, ja. Maar daarvan hebben we dus gezegd: laten we nou eens even, de eerste week is die school begonnen en voordat wij nou meteen met de roe klaarstaan van allerlei inspecties, laten we eens even kijken hoe zich de komende tijd dit ontwikkelt tussen scholen, docenten die misschien ook zeggen 'ik vind het nog spannend om les te geven', ouders die zeggen 'ik hou m'n kinderen nog even thuis' – dat gebeurt hier en daar, dat zie ik ook. Het overgrote deel van de kinderen overigens is, meer dan 90%, is nu weer naar school en heeft daar volgens mij de grootste lol in, althans dat hoop ik. Ik heb de indruk als je de kinderen weer vrolijk op de fiets zag zitten of met papa en mama meenijden op de fiets, dat iedereen er ook wel weer een beetje zin in had om de vriendjes te zien. Het is waar, er is een groep die nog niet naar school gaat en ik vond het eigenlijk wel verstandig, dat hebben we gezegd: laten we nou even dit een kans geven en kijken of dat ook niet in de praktijk zich oplost. Want je hebt best kans in zo'n tweede en derde week dat dat wel goedkomt.

VULLINGS (EENVANDAAG)

Er is inderdaad discussie over die boete, of mensen ontslagen mogen worden. Ik kan me ook voorstellen dat het kabinet zegt inderdaad: nou ja, je kan een bedrijf niet dwingen om mensen in dienst te houden, dan gaat misschien wel het hele bedrijf failliet en dan staat iedereen op straat. Maar wat betekent dat eventueel voor de hoogte van de ww van die mensen die dan ontslagen worden? Wordt dat een hogere ww dan we tot op heden gewend zijn?

RUTTE

Nou u bent nu echt helemaal in een vraag over hoe ziet het tweede steunpakket eruit en daar wil ik eigenlijk nog even over zwijgen, omdat ik het...

VULLINGS

Ja maar het gaat wel om het principe natuurlijk, dat vaak raken mensen werkloos omdat de economie als een soort ongrijpbaar geheel minder wordt. Hier zit er natuurlijk wel fundamenteel iets anders achter, omdat door die lockdown die door de overheid is afgedwongen mensen hun baan kunnen kwijtraken.

RUTTE

Nou volgens mij is de lockdown afgedwongen door het virus, niet door de overheid.

VULLINGS

Nou ja, uiteindelijk is het toch een politiek besluit geweest om Nederland deels op slot te doen.

RUTTE

Nou, nauwelijks. Ja uiteraard, alles wordt uiteindelijk in de politiek besloten maar ik geloof niet dat er heel veel alternatieven waren. Nee, dan zou ik toch echt de schuld bij het virus willen leggen. Maar het is waar, dat heeft natuurlijk enorme effecten. Dat zie je op de economie, dat zie je sociaal, ook maatschappelijk en heel veel mensen die het ongelofelijk zwaar hebben. Maar

uw vraag gaat nu over toch weer een instrument, namelijk: stel nou het een, dan het ander. Maar dan zit u al twee stappen diep in een volgend steunpakket en ik vind het altijd netjes om daar pas over te vertellen als het er is.

VULLINGS

Maar het is dus wel een mogelijkheid begrijp ik? U wijst het niet af op dit moment?

RUTTE

Ja maar dat is natuurlijk de journalistieke vraag: meneer Rutte, wanneer bent u gestopt uw vrouw te slaan? En dan moet het antwoord zijn: nooit.

VULLINGS

Dan is de vraag wel: sinds wanneer heeft u een vrouw? Maar goed...

RUTTE

Ja dat zou bij mij wel de vraag zijn. Ja dat was een vraag aan de heer Donner ooit ja, wanneer bent u gestopt uw vrouw te slaan? Toen was z'n antwoord: nooit. Nee dat zijn natuurlijk de betere vragen.

(letterlijke tekst, ongecorrigeerd, CS/JG/SV)